

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Governatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 8. Prodigalitas è diuitijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

ritatem in se & suos dum viueret, summa egestate moriens cumulârit. Thesaurizauit iste, sed nesciens cui congregaret. Alioquin

S. Bonauent. in diætâ salutis tit. 1. c. 4.

S. Bonauentura auarum porco similem esse scribit, qui non nisi mortuus utilis est alijs, cum quæ sibi soli in vita collegerat, in morte alijs relinquat, animam diabolo, corpus vermibus, opes amicis. Iste autem ita industriè egit, vt opes eius ne filijs quidem relinquerentur. Quibus igitur? nesciuit, quoniam thesaurum illum reperturi essent, amicum, an inimici, malè gratias acturi.

§. VIII.

Prodigalitas è diuitijs.

Ob hæc talia, non solum non gaudendum est thesauris acquisitis, sed neque amissis dolendum est. Quis enim prudens doleat vanitate erepta, & veritate inuenta? Quis non lætatur vinculis, quibus tenebatur, diruptis? & catena, qua in exitium traheretur, à se ablata? Quamquam opes, non superbiæ tantum auaritiæque sunt instrumenta, sed, vt D. Chrysostomus ait, *diuitiarum sequela est luxuria, ira intemperans, furor iniustus, arrogantia, superbia, omnisque irrationabilis motus*. Nemo quia diues est, duos ventres habet; & tamen plerique ita comedunt,

S. Chryl. lib. quod nemo læditur, nisi a seipso.

diuitiarum sequela est luxuria, ira intemperans, furor iniustus, arrogantia, superbia, omnisque irrationabilis motus. Nemo quia diues est, duos ventres habet; & tamen plerique ita comedunt,

dunt, quasi duos ventres habeant opulenti. Quis enim dapes adornat Iouiales? quis exoticos pisces, peregrinas aues, vina trans maria vecta apponit? quis Apitium agit, aut Sardanapalum? nonne cuius marsupium turget? Vel ipsi opifices, quoties, quod tota hebdomade, assiduis laboribus, corraferunt, vbi die vltimo nummulos acceperunt, die primo cauponam adeunt, & degulant, quidquid in sequentem hebdomadem suffecisset? Ætolos, ob victus magnificentiam, ære proprio consumto, oppressos alieno scribit Polybius. Opulentia nimirum superbos, superbia prodigos facit; prodigalitas demum opes rursus decoquit, quas auaritia collegit. *Crasso pecunia magnitudo locupletis nomen dedit. Sed eidem postea inopia turpem decoctoris suggillationem iniunxit. Siquidem bona eius à creditoribus, quia solidum prestare non poterat, venierunt. Ita quoque amara suggillatione non caruit: quia cum egens ambularet, DIVES ab occurrentibus salutabatur.* Callias Atheniensis, Diomnesti Eretriei diuitias malè partas ita dilapidavit, vt apud vetulam quamdam barbaram viuere cogeretur, victusque quotidiani inopia laborans, mortuus sit. Vides in quanto *circuitu*

Polyb.
l. 13. hist.
Athen.
l. 12. c. 10.
Val. Max.
lib. 6. c. 9.

Athen.
l. 12. c. 17.

Cælius
Rhodig.
l. 9. c. 13.
Antiq.
c. 13.

Val. Max.
l. 6. cap. 9.

circuitu impij ambulent? Nummos ad se trahunt, vt magnes ferrum. Nummi eos trahunt ad profusionem. Hæc iterum eos precipitat ad paupertatem. Ita fursum deorsum aguntur argenti amatores. Acilio Butæ prætorio, postquam totas inter pocula noctes transegisset, somno impendisset dies, patrimoniumq; ingens consumpsisset, paupertatem suam agnoscenti, *Serò*, inquebat Tiberius Imp. *experrectus es*. Nempe antea inter viros diuitiarum erat, *qui dormierunt somnum suum*. Quid mirum, si, qui in somno ac dormientes ambulant, & se, & omnia sua profundant? Non possum hîc omittere Themistoelis adolescentiam, in qua ei pater abdicationis notam inussit, mater propter filij turpitudinẽ coacta est suspendio vitam finire. Qui luctus hodieq; multis matribus accidit, quæ sæpe plorant, pectus rudent, crines lacerant, Superosque obtestantur, ob acerbos liberorum casus, in quos non inciderent, nisi matres ipsæ furiosis arma ministrarent. Nisi enim, clam patre, eis pecunias suppeditarent, non haberent, vnde discerent ludere, pergræcari, nepotari; sed necessariò ad eiusmodi luxus sumtu destituti, honestis artibus, ludo littera-

litterario, sobrietati, virtuti se dederent.
 Difeant hi parentes à Phocione Atheniensi
 filios tractare, cui cùm pecuniarum acer-
 uus à Philippo rege Macedonũ dono mitte-
 retur, nequaquam accipere voluit. Hortan-
 tibus autem oratoribus, vt etſi ijs carere
 poſſet, filijs tamen eas acciperet, quibus eſ-
 ſet valde difficile, paternam dignitatem in
 tanta paupertate tueri, reſpondit: Si mihi
 fiant ſimiles liberi, hic idem agellus, qui me
 ad hanc dignitatem euexit, illos educabit.
 Sin diſſimiles, nolo eorum luxuriam his opi-
 bus alere. Dignus de quo ſit diu inter Græ-
 ciæ Sophiſtas quaſitum, Maiorné Alexan-
 der eſſet, an Phocion, qui Alexandri aurum
 contemſit? Præſtat vtique filios pauperes
 habere, quàm per diuitias ducere ad prodi-
 galitatem, vnde ruruſus inopes facti, men-
 dicare cogantur, veri Salacones. Apud Sue-

Sabellic.
 1.8. cap.5.
 Sueton.
 in Cali-
 gula.

*tonium C. Caligula Imp. non habuit vt filiam
 dotaret, ob ſumptus citra modum factos: ſtetit q̄
 Calendis Ianuarijs in adium vestibulo, ad cap-
 tandas ſtrenas, & ſtipes, quas plenis ante eum
 manibus ac ſinu diuerſa turba fundebat. Tam
 pauper euasit vel nimia largitione, vel immodi-
 ca auaritia ille, qui aliquando ſuper immenſos
 aureorum acervos, patentiſſimo loco diſfuſos,*

H nudis

nudipedibus spaciatus est, & toto corpore grunnientium porcorum instar aliquamdiu volutus. Vides vt vitia se mutuò destruunt, cùm virtutes vsque adeò sibi inuicem non aduersentur, vt sæpe omnes in vno pectore reperi-

Emil. l. 7. *riantur? Ad quantam pecuniæ penuriam recidit Fridericus Imp. II. dum Cæsarum antiquorum magnificentiam & rerum splendorem, editis spectaculis, æquare conatus est. Utinam non etiam hodie multos magnificentiæ nomen ita inescaret, vt dum parasiti, & adulescentes, & scenæ, & theatra omnia absument, Christo, & eius pauperibus nihil superstit; immò, vt ne ipsismet. Luculentum exemplum in Euangelio proponitur.*

Luc. 15. 11. *Homo quidam habuit duos filios: & dicitur adolescentior ex illis patri: Pater, da mihi portionem substantiæ, quæ me contingit. Et dicitur illis substantiam. Quàm longè melius fecisset, si ei non annuisset? Mansisset vtique cum patre. Nunc profectus est in regionem longinquam, & ibi dissipauit substantiam suam viuendo luxuriosè. Si nihil attulisset, non aperuisset ei domum suam meretrices. Nota ars harum muliercularum. Luxûs igitur & luxuriosæ instrumenta sunt opes, quæ hominem a Deo separant, & in longinquam regionem auellunt.*

auellunt. *Regio longinqua*, ait S. Augustinus, obliuio Dei est. Et S. Ambrosius: *Quid est, inquit, longinquius ire, quam à se recedere? nec regionibus, sed moribus separari? studys discretum esse, non terris? & quasi interfusoluxuria secularis est in diuortia habere sanctorum? Etenim qui se à Christo separat, exul est patria, ciuis est mundi. In regione longinqua*, ait S. Augustinus, *illi erant, qui sedebant in tenebris, & umbra mortis: & illi, vt Theophylactus ait, de quibus dictum est: Qui elongant se à te, peribunt. Longè enim est Dominus ab impijs, & orationes iustorum exaudiet. Quod utrumque in filio prodigo contigit. Adeptus facultates, quæ ei iure hæreditatis obuenturæ erant, nondum tamen debebantur, abiit in regionem longinquam: sed vbi eas amisit, pauper factus, & redactus non tantum ad incitas, sed etiam ad siliquas porcorum, vexatione intellectum dante, in se reuersus, dixit: Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus, ego autem hîc fame pereo? Surgam & ibo ad Patrem meum, &c. Ecce quo modo fames, quo modo inopia cum in viam reuocat, qui aberrauit? Ecce quomodo paupertas ad patrem reducit, quem abundantia in regionem longinquam*

S. Augi
lib 2 qq
Euang.
cap 33.
S. Ambro
in c 15.
Lucæ.

Isa 9. 20
Psal. 72
27.

Prou. 17
29.

Luc. 15
17.

abstraxit? Et adhuc copiam præ inopia amamus? adhuc putamus, malè nobiscum agi, si nobis aufertur, quod nocet; & datur, quod prodest? *O cecas hominum mentes! Vitia nam illud sæpe repeterent: Nihil est iniquius, quàm amare pecuniam. Hic enim & animam suam venalem habet.*

**Eccli. 10.
10.**

§. IX.

Bella & lites è diuitijs.

Malè oculis affecti, qui muscam non vident, saltem vident elephantem. Nos quoque ijs, qui dicta non æstimant, tamquam minora, maiora afferamus, vt oculi cecorum aperiantur. Siquidem & maiorum malorum caussa sunt opes. Notum est illud Sallustij: *Diuitia, & imperia, bella atque certamina inter mortales excitant.* Si bella, que publica sunt, quantò magis discordias priuatas? Verè Poëta: *Certamen mouisti opes.* Duæ erant familiæ inter se multis vicibus connexæ & amicæ, eorumque capita iustissimi sancti; & tamen *facta est rixa inter pastores gregum Abram & Lot.* Qua, obsecro, de causa? *Erat substantia eorum multa, & nequibant habitare communiter.* Videns igitur mille conflagrandi caussas esse inter diuites, ait Abram ad consobrinum suum charissimum:

**Sallust. in
Catilin.**

Gen. 13. 7.